

Praveice na spletu

Ozaveščanje potrošnikov

Za pametno krmarjenje po spletnih mestih e-trgovin morajo potrošniki razumeti kako preveriti zanesljivost spletnega mesta in kako razkriti čim manj osebnih podatkov.

- Otroci ne smejo nakupovati brez prisotnosti odrasle osebe.
- Naučite jih, naj se izogibajo spletnim mestom, igram, kvizom in drugim platformam, ki zahtevajo preveč osebnih podatkov ali jih pozivajo, da kliknejo povezavo ali prenesejo datoteko, da bi lahko uporabljali njihove storitve.

Opolnomočenje otrok, da zaščitijo svojo zasebnost in zasebnost drugih

Druge publikacije Sveta Evrope o izobraževanju o digitalnem državljanstvu

- ▶ Educating for a video game culture – A map for teachers and parents (2021)
- ▶ Easy steps to help your children become a Digital Citizen (2020)
- ▶ Keeping young citizens busy at home during the Corona crisis (2020)
- ▶ Parenting in the digital age – positive parenting strategies for different scenarios (2020)
- ▶ Digital Citizenship Education Handbook (2019)
- ▶ Bullying: perspectives, practice and insights (2017)
- ▶ Internet Literacy Handbook (2017)

Dodatne informacije so na voljo na:
www.coe.int/education

Zaščita zasebnosti in osebnih podatkov

Opolnomočenje otrok, da zaščitijo svojo zasebnost in zasebnost drugih

Avtorji:
Janice Richardson
Veronica Samara

Posebna zahvala Pascale Serrier

PREMS 073522

SLV

www.coe.int

Svet Evrope je vodilna organizacija za varovanje človekovih pravic v Evropi. Sestavlja ga 46 držav članic, vključno z vsemi članicami Evropske unije. Vse države članice Sveta Evrope so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah – pogodbe, ki je namenjena varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države. Evropsko sodišče za človekove pravice nadzoruje izvajanje Konvencije v državah članicah.

Za starše

Biti na spletu

Dostop in vključevanje

Otroci imajo pravico, da se počutijo varne in da je njihova zasebnost zaščitena, ko so na spletu.

- Pomagajte svojim mlajšim otrokom ustvariti seznam svojih najljubših spletnih mest primernih za njihovo starost v meniju Zaznamki v brskalniku. Tako bodo z njimi enostavno dostopali do spletnih mest, ki ste jih izbrali, ne da bi slučajno prišli na neprimerna spletna mesta.

Učenje in ustvarjalnost

Otroci morajo razumeti, kako kreativno uporabljati internet, ne da bi ogrozili svojo zasebnost s posredovanjem preveč osebnih podatkov.

- Pokažite svojim otrokom kako biti kreativen na spletu in kako objavljati besedila in slike, ne da bi razkrili preveč osebnih podatkov in ogrozili njihovo zasebnost.¹

Medijska in informacijska pismenost

Medijska in informacijska pismenost vključuje znanje o tem, kaj so osebni podatki in kako lahko uporabljamo spletne tehnologije, ne da bi pri tem žrtvovali svojo zasebnost.

- Naučite svoje otroke, kako odgovorno uporabljati digitalne tehnologije.¹
- Ko objavljajo fotografije ali videoposnetke na spletu, se morajo naučiti vedno dvakrat premisliti o možnem vplivu na svojo zasebnost in zasebnost drugih.

Dobro počutje na spletu

Etika in empatija

Varstvo osebnih podatkov vključuje tudi varovanje zasebnosti ljudi s katerimi komuniciramo, tako na spletu kot zunaj spleta.

- Vprašajte svoje otroke, kako bi se počutili, če bi nekdo objavil nekaj zasebnega o njih ali njihovi družini na spletu.
- Pojasnite, kako pomembno je, da spoštujemo zasebnost drugih ljudi na popolnoma enak način kot pričakujemo, da bodo oni spoštovali našo.

Zdravje in dobro počutje

Ko platforme ali podjetja zbirajo osebne podatke, imajo uporabniki pravico vedeti kako se njihovi podatki uporabljajo. Vsi imamo pravico do izbrisa naših osebnih podatkov, ko niso več potrebni za dogovorjeni namen ali če se uporabljajo nezakonito.

- Naj otroci pridejo k vam kadar menijo, da je bila kršena njihova zasebnost.
- Z njimi preverite, kako odstraniti osebne podatke na spletnih platformah, ki jih uporabljajo, in kako priti do organa za varstvo podatkov v primeru neodstranitve.

e-prisotnost in komunikacije

Pomembno je, da se otroci naučijo ohranjati zdravo e-prisotnost in se popolnoma zavedajo, katere osebne podatke morajo zaščititi pri svojih spletnih dejanjih in komunikaciji.

- Digitalni odtis je sled podatkov, ki jih puščamo za seboj, ko uporabljamo internet. Spremlja nas skozi vse življenje.
- Pojasnite to svojim otrokom in jih opomnite, kako pomembno je, da na spletu razkrijejo le minimalne podatke o sebi.

Pravice na spletu

Aktivno sodelovanje

Otroci bi morali biti obveščeni o svojih pravicah do zasebnosti na način, ki ustreza njihovi starosti in stopnji zrelosti. Njihova sposobnost, da uveljavljajo svoje pravice in delujejo samostojno, ne prevlada nad pristojnostjo staršev, da te iste pravice uveljavljajo v imenu svojega otroka in nudijo podporo med postopkom.

- Kot družina razpravljajte o svojih pomislekih, idejah in pričakovanih glede zasebnosti in načinov zaščite osebnih podatkov.
- Ustvarite družinsko listino, kjer napišite seznam dejanj, ki jih bo vaša družina sprejela za zaščito zasebnosti vseh, brez povezave in na spletu.

Pravice in odgovornosti

Ker so mladi pogosto najbolj navdušeni uporabniki in zgodnji posvojitelji spletne tehnologije, jih je treba spodbujati, da izrazijo svoje mnenje o spletnih pravicah in odgovornostih. Kaj vedo in mislijo o GDPR-ju?

- S svojimi otroki poiščite pogoje in določila v eni izmed njihovih najljubših aplikacij ali družbenih omrežij.
- Ali razumejo, s čim se strinjajo in čemu dajejo dostop (fotografije, besedila ...), ko jih sprejmejo? Ali razumejo, da se tudi strinjajo z odgovornostmi, kot je spoštovanje starostnih omejitev?

Zasebnost in varnost

Otroci bi se morali naučiti biti previdni, ko storitve na spletu ali zunaj njega zahtevajo osebne podatke od njih.

- Otrokom dajte jasne primere o tem, za katere vrste podatkov je najbolje, da se ne razkrivajo v javnosti in zakaj.
- Opomnite jih, da vas morajo vedno vprašati, preden objavijo kakršne koli osebne podatke na spletu, vsaj dokler ne pokažejo, da dovolj razumejo zasebnost, da lahko delujejo samostojno.

1. <https://rm.coe.int/easy-steps-to-help-your-child-become-a-digital-citizen/16809e2d1d>